

Zpravodaj

Českého krajanského spolku Beseda

Občasník – srpen 2026 – číslo 2
Trimestriel – août 2026
Driemaandelijks – augustus 2026

Milí přátelé,

jsou úvodníky, které se píšou lehce, a pak jsou ty, u kterých člověka zabolí u srdce. Ten, který právě čtete, je psán se smíšenými pocity. Proč? Dovolte mi prosím krátké shrnutí mého působení ve výboru Českého krajanského spolku Beseda: jedenáct let psaní článků a zpracovávání materiálů do Zpravodaje, dvanáct let aktivní pomoci při přípravě akcí od vytváření plakátů, přihláškových formulářů, psaní pozvánek a jejich rozesílání, přes pečení dobrot, chystání a servírování občerstvení, moderování i hudební zpestřování akcí, příprava aktivit pro děti i samotné tvoření s nimi, večerních schůzí výboru... a hlavně dvanáct krásných let s mou krajanskou rodinou, s lidmi, kteří mi zůstanou v srdci navždy. A proč vám o tom píšu? Protože nastal čas, abych z výbo-

ru odešla. Kořeny, o kterých jsem si tak dlouho myslela, že je nosím v květináči s sebou, mě táhnou zpět do domoviny, a tak v příštím roce plánujeme s rodinou přesun do Česka. Pro mne to znamená návrat po dvaceti letech, polovině mého života, s nadšením i s pomyslným „knedlíkem v krku“. Takováto změna vyžaduje čas na přípravu, a tak se musím působení ve výboru vzdát. Pomyslnou taktovku předávám nejen zbytku výboru: Aleně, Báře, Lence, Markétě, Olze a Tatianě, ale i nové předsedkyni Daniele Munzbergové, která laskavě převzme vedení spolku od nové sezóny.

Beseda vám bude i nadále nabízet tradiční akce a já se budu těšit snad na viděnou na některé z nich. Bylo mi velkou ctí stát ve vedení spolku, který

krajanům v Belgii přináší kousek domova už přes sto dvacet let!

Pokud tedy ještě nejste **členy Besedy**, můžete se jimi stát lehce: stačí jednou za rok poslat na **naš účet BE26 3630 3022 4129** příspěvek ve výši **15 € za jednotlivce a 25 € za celou rodinu**. Bez příspěvku vaše členství automaticky zaniká, zasláním příspěvku naopak vzniká, není třeba se jakkoli přihlašovat či odhlašovat. Členství přináší nejružnější výhody, od nižšího vstupného přes přípitek až po možnost přednostního přihlášení na žádané akce.

S přáním všeho dobrého,

Zuzana Gjerdingen

VÍKENDOVÁ SETKÁVÁNÍ S KRAJANY A KNIHAMÍ

Na táboře © Zajíček na koni, o.p.s.

Knihy jako zdroj informací, poučení i zábavy byly pro naše krajany vždy důležité. Od samého počátku před více než 120 lety si krajané z Besedy objednávali, půjčovali a četli české knihy. Tak postupně vznikala docela bohatá besední knihovna. Jelikož však Beseda nedisponovala žádným stálým prostorem, věnovali jsme v roce 1997 besední knihy právě vznikajícímu centru bohemistiky na ULB v Bruselu. V roce 2000 rušilo svou knihovnu české velvyslanectví. Na 1500 vybraných titulů si tehdy naši krajané mohli zdarma odnést ze zábav a pravidelných setkání.

V letech 2010–2012 jsme párkrát věnovali dýchánek knihám, kde si krajané mohli přečtené knihy mezi sebou vyměnit. V dalších letech nám začali postupně odcházet nejstarší členové Besedy, kteří do Belgie přišli většinou po válce. Jejich potomci tehdy nemluvili česky a knihy tedy nabídli Besedě. Tak v roce 2013 vznikla tradice burz knih, jejichž celý výtěžek byl vždy věnován jedné z dobročinných organizací v České republice.

Ani v době covidové pandemie jsme nechtěli upustit od této tradice a pořádali jsme burzy, případně dražby vzácnějších výtisků online. Nyní vozíme vybrané knihy na většinu našich akcí, tedy na dýchánky a Mikulášskou nadílku. Aby měli krajané možnost projít si všechny knihy, pořádáme od března 2023 třikrát ročně víkendy

otevřených dveří. Náš dům jsme k tomuto účelu přejmenovali na **domácí kavárno-cukrárnu**. ☺

Na letošní březnové burze se sešlo 15 krajanů, zakoupili si 35 knih a na dobročinný účet přibýlo neuvěřitelných 177 €. Celkem 42 cizojazyčných knih, o které nebyl dlouhodobě zájem, jsme pak umístili do knihobudek a 7 knih ve špatném stavu jsem vyřadila.

Poslední burza knih proběhla u nás o víkendu **6. a 7. června**. Sešlo se na ní celkem 10 lidí, prodalo se 23 knih a vybralo se 66 €. Zdarma jsme věnovali 10 knih a časopisů, 4 staré a neprodejné knihy jsem vyřadila a 9 cizojazyčných obohatilo místní knihobud-

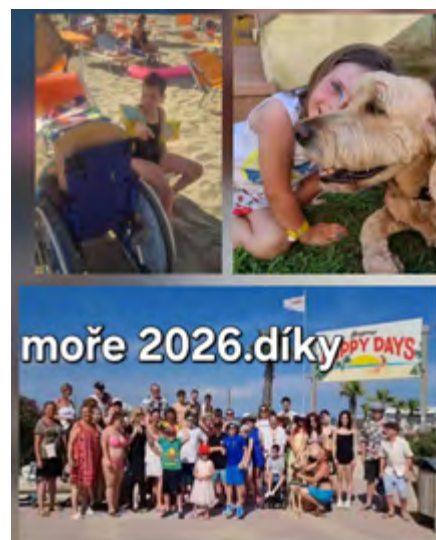
Na táboře © Zajíček na koni, o.p.s.

Na táboře © Zajíček na koni, o.p.s.

ky. Za první pololetí letošního roku jsme v létě poslali obecně prospěšné společnosti **Zajíček na koni** celkem **530 €**.

A tím to samozřejmě nekončí! Příští setkání u prostřeného stolu a v obklopení knihami proběhne o víkendu **3. a 4. října vždy od 9. hodiny ránní do 9. hodiny večerní**. Domácí kavárno-cukrárnu najdete na adrese **rue des Arbalétriers 51, 1420 Braine-l'Alleud**. Dojedete k nám lehce, když sjedete z východního Ringu na výjezdu číslo 24. Pokud přijedete vlakem, můžeme vás na nádraží vyzvednout. Z Centrálního ná-

Na táboře © Zajíček na koni, o.p.s.

draží se do Braine-l'Alleud (Eigenbrakel) dostanete za 20 minut. Usnadníte nám přípravu občerstvení, když se [přihlásíte ZDE](#). Avšak rozhodnout se můžete i na poslední chvíli, dveře budou pro všechny samozřejmě otevřené a jídla bývá vždy dostatečně.

Přejeme vám hezký zbytek léta a moc se na všechny těšíme.

Olga a George

REPORTÁŽ

DRUHÝ KRAJANSKÝ BLEŠÍ TRH

foto © Ulf Gjerdingen

foto © Ulf Gjerdingen

foto © Ulf Gjerdingen

Přestože první ročník Blešího trhu v roce 2025 byla dosti komorní akce, a protože ve výboru věříme v recyklaci a znovuvyužití věcí, dohodli jsme se, že uspořádáme i druhý ročník. **V sobotu 7. března** se tedy v komunitních prostorách **U ptačího zpěvu**

bleší trh opravdu podruhé uskutečnil, tentokrát v novém hábitu.

Návštěvníci si mohli vybrat nejen z věcí nabízených prodávajícími z řad krajanů, ale měli možnost zhlédnout taneční vystoupení dětského folklorního souboru Rodinka pod vedením Lindy Jakub-Kukucsky, hudebního vystoupení krajanského sboru Brusinky i nadějně mladé české umělkyně Silvie Bažantové alias [LaBanza](#). Pro děti byly nachystány výtvarné aktivity, s malými i velkými nadšenci jógy cvičila Pavla Kolouch Pokorná, na zdravých koloběžkách se zájemci mohli projet s [Dušanem Swalensem](#) a krásné umělecké fotky dělala Kateřina Swalens Hejdová.

Milou atmosféru doplňovaly domácí dobroty a Kofola a my ve výboru Besedy jsme měli radost z toho, že akce splnila svůj

foto © Ulf Gjerdingen

účel: umožnila krajanům setkat se, navázat nové kontakty a strávit spolu hezký čas. **Malé video-ohlédnutí**, za jehož vytvoření děkujeme Ulfovi, **naleznete na našem [YouTube profilu](#).**

Zuzana

foto © Ulf Gjerdingen

foto © Ulf Gjerdingen

foto © Ulf Gjerdingen

PŘEDSTAVENÍ KNIHY GESTAPO V BRUSELU

foto © Zuzana Gjerdingen

foto © Zuzana Gjerdingen

foto © Zuzana Gjerdingen

V polovině května letošního roku jsme na pozvání Českého krajanského spolku Beseda navštívili Brusel, abychom zde prezentovali výsledek svého více jak sedmiletého

výzkumu prováděného na Ústavu pro studium totalitních režimů. Knihu s názvem „Gestapo. Velitelský sbor tajné státní policie v Protektorátu Čechy a Morava“ jsme

vydali na sklonku roku 2024 a od té doby ji představujeme ve městech po celé České republice. V zahraničí jsme ji ovšem doposud nepropagovali. Když jsme proto obdrželi nabídku z Bruselu přednášet našim krajanům, neváhali jsme. Na letišti v Charleroi jsme přiletěli v pátek 15. května večer, kde nás vyzvedla předsedkyně spolku paní Zuzana Gjerdingen. Ta nás rovnou odvezla do městečka Braine-l'Alleud k manželům Olze a Georgovi Schmalzriedovým, kteří se na další dva dny stali našimi hostiteli.

foto © Ulf Gjerdingen

Brzo ráno druhý den jsme již vyrazili do Adinkerke, kde se každý rok koná pietní akt u příležitosti konce druhé světové války. Společně s dalšími členy Besedy, českými i slovenskými diplomaty a vojáky, reprezentanty města De Panne a místní kapelou jsme se přesunuli na vojenský hřbitov, kde jsou krom britských vojáků padlých v první světové válce pohřbeni také českoslovenští vojáci, kteří zemřeli během obléhání francouzského města Dunkerque bráněného německými vojáky až do konce druhé světové války. Počasí nám nepřálo, ale i přes

děšť celý pietní akt – navštívený také velvyslancem České republiky v Belgickém království Jakubem Skalníkem – proběhl důstojně, a nakonec mohli přítomné děti položit růže ke hrobům všech českosloven-

foto © Zuzana Gjerdingen

ských vojáků. Další část piety se uskutečnila přímo ve městě u památníku místních belgických vojáků padlých v první světové válce. Poté následovala slavnostní recepce, kde jsme měli možnost neformálně pohovořit s panem velvyslancem. Po skončení akce byli Olga s Georgem natolik velkorysí, že nás odvezli do Dunkerque. Zde jsme si prohlédli místní muzeum věnované evakuaci spojeneckých vojáků v roce 1940, operaci Dynamo, a rovněž obléhání Dunkerque, jež je vkusně umístěno v bývalém bastionu pobřežního opevnění. I když zdejší výstavu nelze považovat za příliš povedenou a jména československých vojáků jsou vesměs zkomolená, připomínají aspoň jejich účast na „velkých dějinách“. Plodný den jsme zakončili navštívením místní pláže a pohledem na Atlantský oceán.

Jelikož naši hostitelé bydlí téměř co by kamenem dohodil od místa jedné z nejproslulejších bitev napoleonských válek, nemohli jsme vynechat návštěvu muzea Waterloo (Mémorial Waterloo 1815). K otevření moderní expozice došlo v roce 2015

u příležitosti dvoustého výročí bitvy a byli jsme jí uchvázeni. Přehledně nastiňuje události vedoucí od francouzské revoluce, přes Napoleonovu epochu až po samotnou bitvu. Není zde příliš mnoho textu a exponátů, ale ani příliš málo. Než se člověk dostane k zobrazení samotné bitvy, postupuje podél vitrín s francouzskými vojáky napravo a koaličními nalevo, takže má pocit, že kráčí s vojáky přímo na bojiště. Samotná bitva je vyobrazena pomocí panoramatického videa s výraznými zvukovými efekty. Po zhlédnutí expozice má návštěvník ještě možnost vystoupit na panorama bitvy a hlavně na „Butte du Lion“, umělý kopec se sochou lva v nadživotní velikosti, ze kterého je nádherný výhled na bojiště.

Po skvělém obědě připraveném Olgou jsme odcestovali přímo do Bruselu, kde jsme měli vystoupit s prezentací naší knihy. Přednáška se konala v reprezentativních prostorách přízemního sálu Pražského domu. Krájaný jsme seznámili nejenom s naší knihou, ale i s podobou německého represivního aparátu v okupované Belgii a Bruselu zvláště. Po závěrečné diskuzi následovalo pohostění připravené organizátory, při kterém jsme poskytovali odpovědi na další dotazy. Posléze jsme byli svěřeni do péče manželů Lindy a Filipa Messiasových, kteří nám na tři dny poskytli skvělé zázemí.

Pondělní den jsme využili k návštěvě krásného města Gent a zakončili jej večerí

v Bruselu, na kterou jsme byli pozváni manželi Ivanou a Jiřím Hlaváčovými, kteří se zúčastnili představení naší knihy. Úterní den jsme věnovali studiu materiálů vlámských a valonských dobrovolníků ve Waffen-SS, které jsou uloženy ve Studijním a dokumentačním středisku pro válku a současnou společnost (tzv. CegeSoma). Jedná se o spisy německé provenience, které byly na konci války ukořistěny Rudou armádou a dodnes jsou uchovávány v Rusku. Belgičané si v 90. letech prozíravě pořídili jejich kopie, díky čemuž je dnes má odborná veřejnost bez problémů k dispozici. Vlámští i valonští vojáci Waffen-SS procházeli během druhé světové války výcvikem také v okupovaných českých zemích, což je důvodem odborného zájmu o jejich osudy. Náš další společný projekt na Ústavu pro studium totalitních režimů je totiž zaměřen právě na působení této ozbrojené složky nacistického Německa v Protektorátu Čechy a Morava.

Poslední volné hodiny jsme v Bruselu věnovali návštěvě Královského vojenského muzea a Muzea starých mistrů. Ve středu večer jsme tak z letiště v Charleroi odlétali domů se spoustou materiálů z archivu a plní příjemných zážitků. Na závěr bychom chtěli poděkovat spolku Beseda za pozvání a Zuzaň, Olze, Georgovi, Lindě a Filipovi za to, jakým způsobem se o nás po celý pobyt starali.

Jan Vajskebr, Jan Zumr,
Ústav pro studium totalitních režimů

foto © Ulf Gjerdingen

HLEDÁME KRAJANY – RODINA LETKO

Pomozte nám najít potomky rodiny Letko! Jakékoliv informace můžete posílat rovnou na e-mail: sobola@kysuckemuzeum.sk

Dobrý den želám,

dovoľte mi aby som sa na Vás obrátil s prosbou, či by ste mi náhodou nevedeli pomôcť v mojom etnografickom a genealogickom výskume. Pátram po potomkoch rodiny Sobola - Letko, ktorí žili vo Verviers a podľa dostupných informácií v Belgicku používali už len priezvisko Letko.

Krátke zhrnutie:

Ján Sobola – Letko, textilný robotník, narodený 5. mája 1865 v Lalínku v okrese Kysucké Nové Mesto (dnes časť obce Divinka v okrese Žilina), Rakúsko-Uhorsko, dnes Slovensko. Získal belgické štátne občianstvo a oženil sa s belgičankou Julienne Vieuxtemps. Uhorsko opustil v roku 1880 kvôli nedostatku práce a žil najprv vo valónskom Dinante, potom vo Francúzsku a v roku 1886 prišiel späť do Belgicka. Ján s manželkou mali 3 deti a usadili sa v meste Verviers, Rue du Châtelet 5.

V rokoch 1917 – 1919 žili aj v Saint-Gilles-lez-Bruxelles, rue de Parme 102.

foto © autor

Vo Verviers žila rodina preukázateľne 21.08.1919.

Podarilo sa mi zistiť nejaké údaje o jeho potomkoch:

1. Letko Gaston Jean Etienne, narodený vo Verviers 10. 01. 1896, s bydliskom vo Verviers. Manželka Lincé Cornélie Joséphine,

foto © autor

2. Jean Letko Jeanne

3. Blanche Julienne, narodená vo Verviers 07. 07. 1897

Samozrejme, neočakávam nejaké genealogické pátranie, ale možno máte známosť/znalosť o potomkoch rodiny Letko, ktorí žijú v Belgicku a hlásia sa ku svojím koreňom.

Budem vďačný za akékoľvek informácie, prípadne nasmerovanie, na koho sa môžem obrátiť.

S úctou,

Mgr. Ing. Marek Sobola, PhD.
etnológ, kurátor,
autorizovaný krajinný architekt
Kysucké muzeum

INFORMACE K VOLBÁM – ŘÍJEN 2026

Vážení,

dovolujeme si Vás informovat o **podzimních volbách v České republice**, které se uskuteční **ve dnech 9. a 10. října 2026**. V těchto dnech proběhnou současně volby do Senátu Parlamentu České republiky (1. kolo) a volby do zastupitelstev obcí a měst. Případné druhé kolo senátních voleb se uskuteční ve dnech 16. a 17. října 2026.

Rádi bychom upozornili české občany žijící v zahraničí na několik důležitých skutečností:

- Volby do Senátu umožňují hlasování pro občany zapsané ve zvláštním seznamu voličů ZÚ Brusel na základě **voličského průkazu ze ZÚ Brusel**, který lze využít v jakémkoli volebním okrsku v České republice.

- Volby do zastupitelstev obcí a měst jsou vázány na trvalý pobyt v dané obci a voličský průkaz není potřeba.

- **Hlasování v těchto volbách nebude probíhat na zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí. Volit je možné pouze ve volebních místnostech na území České republiky.**

Prosíme Vás o předání této informace členům Vašeho spolku a dalším krajanům, kteří by mohli mít zájem se voleb zúčastnit.

VÍCE INFORMACÍ naleznete zde: [Volby do zastupitelstev obcí Senátu 9. a 10. října 2026 | Velvyslanectví České republiky v Bruselu](#)

S pozdravem,

Pavel Štícha, Konzul
Kulturní a konzulární oddělení
Velvyslanectví České republiky v Bruselu

REPORTÁŽ

GRILOVÁNÍ A DĚTSKÝ DEN V LESE SNŮ

foto © Ulf Gjerdingen

foto © Ulf Gjerdingen

foto © Ulf Gjerdingen

Každý místní krajský spolek má svůj typ akcí: Česká inspirace například dílničky, ples či koncerty sboru Brusinky, Iovaňský Vlaczek pálení čarodějnic či stanování a Mikulášskou nadílku, stejně jako naše Beseda. Ta navíc pořádá už několik desítek let také grilování a dětský den v Leše snů, obvykle jednou za rok, i když se traduje i povídání o tom, jak dvakrát ročně Olinka vařila a pekla pro krajany téměř sama. ☺ Každá takováto tradiční akce má jednu nevýhodu: těžko se dělá „jinak“.

Letos jsme probírali různé varianty, padly návrhy pronajmout ne jeden, ale rovnou dva grilovací prostory, pozvat divadlo z Česka či opět slovenský folklorní soubor Rodinka... na závěr se program ustálil na konání akce v jednom grilovacím prostoru, loutkovém divadle z ČR, malování na obličej a pohádkové stezky v maskách. Člověk míní, plány se mění, a tak jsme se ze zdravotních důvodů nakonec bohužel museli obejít bez divadélka.

V neděli 14. června, na belgický Den otců, jsme se po poledni opět sešli v pro-

storech FGH v Leše snů (**Bois des Rêves**) nedaleko Ottignies a Louvain-la-Neuve. Pro všechny zájemce o dobré jídlo byly nachystány **samé dobroty**: domácí saláty, z Česka dovezené špekáčky i klobásky, pro vegetariány sýry a zelenina, ke káfičku pak spousta domácích moučníků. U grilu celý den pomáhal Peter s Kubou, za barem se pak oháněly Olga, Lenka, Markéta a Tatiana.

Během akce měly děti příležitost si nechat výtvarnicí [Katkou Swalens-Hejdovou](#) namalovat nový obličej, a tak nám po areálu brzy pochodovali nejrůznější hrdinové a víly.

Od 15:00 pak děti obcházely přilehlé hřiště, na kterém byla nachystána **Pohádková stezka - šest stanovišť s úkoly**: tenisovým míčkem měly děti nakrmit nenažraného trolla, pomocí prutu vylovit a tak zachránit co nejvíce ošklivých káčátek, najít přírodní suroviny a tím pomoci čarodějnici uvařit kouzelný lektvar, utéct v pytlí čertovi z pekla ven, prolézt pavučinou a zachránit zlaté mušky z pařátů zlého pavouka a z luku střítlet na draka a tím vysvobodit princez-

nu. Děti se pobavily, a to i díky **skvělým pomocníkům**, kterým patří **velké poděkování**: skautkám a skautům Běle, Ditě, Sofii, Vávrovi, Vitě, Zoře a jejich vedoucím Ivoně a Radošovi, rodičům a přátelům Besedy: Honzovi, Katce J., Katce O. a Kryštofovi. Po splnění všech úkolů si děti odnesly cenu v podobě velké čokoládové medaile a bublifuků, které vydávala pokladní Besedy Bára.

Ke konci akce jsme vyhlásili také výsledky soutěže o nejlepší dětskou masku (cenou byl vstup zdarma na Mikulášskou nadílku 2026) a o nejlepší masku pomocníka (jedna ze skautek si odnesla poukaz na dvě hry v Laser Games v Etterbeeku). Tak akorát slunečné počasí zpříjemňovalo přátelskou atmosféru, obohacenou o milou společnost pana velvyslance Skalníka, který se za námi zastavil na popovídání a Kofolu.

Děkujeme všem, kteří pomohli akci uskutěčnit, i vám všem, kteří jste za námi do Leše snů dorazili. Budeme se těšit na viděnou s vámi na některé z našich dalších akcí!

Za výbor,

Zuzka

foto © Ulf Gjerdingen

foto © Ulf Gjerdingen

JANA DUBOVÁ ŽIJU A SAMA SE TOMU DIVÍM

K mému setkání s paní Janou Dubovou došlo náhodně. Když loni v létě přijela do Prahy moje bruselská přítelkyně Olga Schmalzriedová, zeptala se mě po společném obědě, jestli mám ještě chvíli čas, že prý má schůzku v nedaleké Františkánské zahradě s jistým panem doktorem Dubem. Popravdě, venku bylo ten den krásně, tak jsem si říkala, že si ty naše společné chvíle ještě o několik dalších prodloužím, než se zas pustím do práce. Nic víc jsem si od toho neslibovala.

V zahradě už čekal dotyčný pán, se kterým mě Olga hned seznámila. Sotva jsme si vyměnili pár společenských frází a základních informací o sobě navzájem, Olga se začala podívat nad tím, jak je možné, že jsme až dosud o sobě nevěděli, když jsme vrstevníci, máme několik společných známých, a navíc jak to, že neznám jeho maminku, když jsem už natočila tolik filmů o přeživších holocaust. Vůbec jsem netušila, o kom mluví a proč mi předhazuje nové téma, když jsem jí během oběda svěřila, že mám už pár let roztočený film, který musím konečně dokončit. Nicméně informaci o paní Dubové jsem zaznamenala, stejně tak jako to, že se jedná o výtvarnici, která měla už několik výstav, včetně jedné v Bruselu (jak

jsem dodatečně zjistila v roce 2013) a která za rok, respektive letos v srpnu oslaví 100. narozeniny! Olga mě přiměla k tomu, abych si s panem doktorem Dubem vyměnila telefonní číslo s tím, že se třeba v budoucnu ještě na něčem domluvíme. Tím něčím myslela bezpochyby film, o němž jsem naopak já v tu chvíli ani nezavažovala.

Hned o dalším víkendu se mi v telefonu ozval slabší ženský hlas. Pochopila jsem, že se jedná o paní Dubovou, která mě rovnou zvala k sobě domů na návštěvu. Vysvětlila jsem jí, že momentálně nemůžu, ale že se jí ozvu za týden. Když se druhý den ozval rozechvělý ženský hlas v telefonu znovu a ptal se mě, jestli už jedu, pochopila jsem, že jsme si asi nerozuměly a že jsem očekávána ještě tentýž víkend. Nechtěla jsem pí Dubovou zklamat, tak jsem si řekla, že za ní tedy vyrazím, odbudu si povinnou návštěvu a tím to pro mě skončí.

Mýlila jsem se, tím to naopak všechno začalo! V bytě Na Petřinách mě přivítala drobná, usměvavá paní s velkýma moudrýma očima, které mi samy začaly vyprávět. Provedla mě po svém bytě a ukázala mi svou malou pracovnu, kde – světe div se – v necelých sto letech ještě stále tvořila svá vý-

tvorná díla. Nenáročná, ale velice zajímavá, a hlavně na dámu jejího věku nesmírně promyšlená a také vtipná, hýřící veselými barvami. Když mi začala vyprávět, pochopila jsem, že vzdor vzpomínkám na holocaust tvoří obrázky (převážně koláže), které vystihují její pozitivní povahu, s níž se dokázala povznést nad zlo a veškeré křivdy svého života. Tím si mě získala. Když mi na konci návštěvy věnovala katalog z jedné ze svých posledních výstav, v němž byl kromě reprodukcí výtvarných děl literárně zpracován také její životní příběh, odešla jsem domů plná dojmů a zážitků z nečekaně příjemného setkání. Žádné fňukání nad osudem, žádné nářky nad nespravedlností světa, je ten široký úsměv, který mě vyprovázel na cestu.

Poté, co jsem se s jejím životním příběhem seznámila podrobněji, mi bylo jasné, že vzdor svému původnímu rozhodnutí dokončit jeden film, a pak teprve přemýšlet o dalším, se toho jejího hned tak nezbavím. Uvázl mi v hlavě stejně tak jako ty její hluboké oči a vlídný úsměv, který mě provázel ještě několik dalších dní. Když jsem kolegu Mariana Schüllera, zvukaře a produkčního, seznámila se svým záměrem, a hlavně podrobně s tím, o koho se jedná, získala jsem v něm spojence pro realizaci filmu. Hned mě napadlo, že by bylo pro náš projekt dobré, kdyby se v něm mohla pí Dubová prezentovat nejen jako nejstarší přeživší holocaustu v Česku, ale také jako stále aktivní výtvarnice. Proto jsme souběžně s filmem začali uvažovat o uspořádání výstavy k jejím letošním kulatým narozeninám. Vhodná místa se nabízel, ale byla bohužel již zadána. Paní Dubová se zatím přestěhovala z bytu Na Petřinách do Vlčího máku, Domova pro válečné veterány při Ústřední vojenské nemocnici v Praze. Nakonec jsme právě zde našli pro realizaci její výstavy spolehlivého partnera a spojence.

Nějakou dobu trvalo, než jsme náš filmový záměr obhájili u grantových komisí, získali aspoň základní kapitál a mohli začít s vlastním natáčením. Naštěstí čas nebyl proti nám, paní Dubová si na svůj nový

foto © z archivu Jany Dubové

Stručná anotace k filmovému dokumentu

Za války prožila Jana Dubová (nar. 1926 v Praze) utrpení Terezína i Osvětimi. S příchodem nacistů do protektorátu a jejich zvrácené ideologie rodinu postihly Norimberské zákony, trestající Židy za to, že jsou a že se vůbec narodili. V dubnu 1942 byla Jana s rodinou deportována do Terezína, odkud odjela transportem v říjnu 1944 s maminkou do Osvětimi. Oba Janini rodiče byli za války krutě zavražděni a z celé třicetičlenné rodiny se živá do Prahy vrátila jen ona a její starší sestra.

Po válce vystudovala grafickou školu, pracovala pro kreslený film, v oboru knižní grafiky, vytvořila řadu plakátů, ilustrovala učebnice. Stesk po rodičích a své hrůzné vzpomínky na utrpení, které prožila nebo viděla kolem sebe, zachytila ve svých obrázcích, bolestných snech. Působivé kresby doprovodila krátkými texty, útržky vzpomínek, které sama sepsala. „Život nám tehdy ne zachránil Bůh, protože kdyby byl, něco takového by nedopustil,“ myslí si dodnes, když vzpomíná na to, co za svůj stoletý život prožila.

domov zvykla, těší se stále dobrému zdraví a paměť jí slouží víc než úměrně věku. Upřímně se těšíme na další setkávání s ní ať už před kamerou, anebo na vernisáži její nadcházející výstavy. A já čím dál tím víc věřím tomu, že nic není v životě náhoda, i když jí tentokrát byla hodně nápomocná moje přítelkyně a jmenovkyně Olga Schmalzriedová.

P.S. Ke svému povídání přikládám fotografii paní Jany Dubové z jejího domácího ateliéru Na Petřínách. Objevili jsme ji hned první natáčecí den. Optimismus, který z ní vyzařuje, se pro nás stal motivací a inspirací pro pokračování v práci.

režisérka Olga Strusková

Se slovy paní režisérky nemohu než stoprocentně souhlasit. I když mé setkání s paní Dubovou bylo velmi letmé, patří k těm, na které se nezapomíná. U příležitosti uvedení divadelní hry Švandova divadla *The Good and the True* proběhla v bruselském židovském centru v únoru 2013 i výstava obrazů paní Jany Dubové, již se osobně zúčastnila.

foto © z archivu Jany Dubové

[V 2. čísle Zpravodaje](#) z téhož roku si můžete přečíst její vzpomínání.

Mimochodem, paní Dubová je maminkou Martina Duba, kterého mnozí z vás dobře znáte z jeho působení v Pražském domě.

Film, který bude věnován Janě Dubové, by měl být dokončen ještě tento rok. Doufejme tedy, že jej zde v Bruselu budeme moci příští rok společně zhlédnout.

Olga

Jana Dubová

nezapomenu

Sto let člověka, který nezapomněl

28. 8. - 10. 9. 2026

Ústřední vojenská nemocnice Praha, pavilon A (Atrium)

Výstava vybraných obrazů ze sbírky „Nezapomenu...“ výtvarnice Jany Dubové je nejen oslavou jejího významného životního jubilea, ale především poctou ženě, která dokázala proměnit vlastní tragickou zkušenost z období holokaustu v silné umělecké svědectví.

Expozice obrazů vystavená u příležitosti stých narozenin Jany Dubové je poděkováním za její celoživotní odvahu sdílet svůj příběh s dalšími generacemi.

foto © z archivu Jany Dubové

Společenská rubrika

*Milí krajané,
nezapomínejte nám včas zasílat zprávy o významných událostech ve Vašem životě.
Děkujeme.*

10. července 2026 oslavila narozeniny členka Besedy paní **Eva Langer** z Bruselu.

21. července 2026 oslavila narozeniny členka výboru Besedy **Tatiana Ščureková**.

2. září 2026 oslaví narozeniny paní **Eliška Meuleman – Kneblová** z Brugg.

7. září 2026 oslaví narozeniny kontrolorka účtů Besedy **Martina Schusterová**.

8. září 2026 oslaví narozeniny paní **Eva Demarée Orvanová**, členka Besedy z Wemmelu.

10. října 2026 oslaví narozeniny členka výboru Besedy **Markéta Papanikolaou**.

10. listopadu 2026 oslaví narozeniny předsedkyně Besedy a editorka Zpravodaje **Zuzana Gjerdingen**.

13. listopadu 2026 oslaví narozeniny pan **Michal Hoenig**, bývalý člen výboru Besedy z Alsembergu.

17. listopadu 2026 oslaví narozeniny paní **Alena Gilbert**, bývalá dlouholetá členka výboru Besedy, která nyní žije v Praze.

23. listopadu 2026 oslaví narozeniny paní **Marta Gregor**, bývalá pokladní Besedy z Alsembergu.

Všem oslavencům srdečně blahopřejeme, do dalších let přejeme hodně zdraví a spokojenosti.

V červenci 2026 ve věku 88 let zemřela paní **Marcela Pudil**, dlouholetá členka Besedy.

Čest její památce a upřímnou soustrast její rodině.

Kalendář Českého krajského spolku Beseda:

Víkend otevřených dveří s burzou knih	rue des Arbalétriers 51 1420 Braine-l'Alleud	sobota 3. 10. a neděle 4. 10. 2026
Mikulášská nadílka s divadelním představením	Divadelní sál Tomberg avenue Paul Hymans 2 1200 Woluwe-St.-Lambert	neděle 6. 12. 2026
Společné pečení vánoček	rue des Arbalétriers 51 1420 Braine-l'Alleud	sobota 12. 12. a neděle 13. 12. 2026

Zpravodaj vychází jednou za půl roku, nyní pouze digitálně. Pokud jste nám ještě nesdělili e-mailovou adresu, učiňte tak obratem nebo si čtvrtletník stáhněte ze stránek Besedy www.beseda.be

Příští číslo Zpravodaje vyjde v lednu 2027, uzávěrka pro vaše příspěvky je 31. 12. 2026.

EDITOR: Zuzana Gjerdingen, spolek@beseda.be

ADRESA: Český krajský spolek Beseda, rue Ernest Laurent 15, 1420 Braine-l'Alleud, Belgie

TELEFON: +32 497 / 92 81 62